

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Sžo/209/2015
Identifikačné číslo spisu: 2014200321
Dátum vydania rozhodnutia: 27.09.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Jozef Hargaš
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:2014200321.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne: Y. H. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. XX, F.-U., právne zastúpená: Advokátska kancelária TMS Legal s.r.o., Digital Park II, Einsteinova 25, Bratislava proti žalovanému: Okresný úrad Trnava, pozemkový a lesný odbor, Vájanského 22, Trnava, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. A2013/00116 zo dňa 19. augusta 2013, na odvolanie žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave č. k. 14S/75/2014-153 zo dňa 23. júla 2015, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie Krajského súdu v Trnave zo dňa 23. júla 2015, č. k. 14S/75/2014-153 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Krajský súd v Trnave (ďalej aj „krajský súd“) napadnutým uznesením zastavil konanie. Rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobkyňa nie je procesne aktívne legitimovaná na podanie žaloby postupom v zmysle druhej hlavy piatej časti O.s.p. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobkyňa sa ako spoluvlastníčka menej ako jedného percenta pozemkov patriacich do uznaného poľovného revíru T. domáhala preskúmania postupu žalovaného spočívajúceho v zaevidovaní predloženej zmluvy o užívaní poľovného revíru, uzatvorenej v zmysle § 13 a nasl. zákona č. 274/2009 Z. z. o poľovníctve dňa 02.08.2013 medzi prenajímateľom: Zhromaždenie vlastníkov poľovných pozemkov, zastúpené určenými splnomocnencami a nájomcom: Poľovnícke združenie Y. Uviedol, že nespochybňuje skutočnosť, že aj postup správneho orgánu v zmysle § 16 zákona o poľovníctve spočívajúci v zaevidovaní predloženej zmluvy o užívaní poľovného revíru podlieha súdnemu prieskumu v zmysle druhej hlavy piatej časti O.s.p. Avšak vzhľadom na spoluvlastníctvo nepatrnej časti pozemkov tvoriacich poľovný revír podľa jeho názoru žalobkyňa nie je procesne aktívne legitimovaná na podanie žaloby. Návrh na súdny prieskum rozhodnutia a postupu orgánu verejnej správy môže podať iba osoba, ktorá bola účastníkom správneho konania, mala byť účastníkom správneho konania (opomenutý účastník) alebo iná osoba, u ktorej toto oprávnenie vyplýva zo zákona. Žalobkyňa nijako právne neodôvodnila z čoho vyvodzuje, že mala byť účastníkom správneho konania vo veci evidencie predloženej zmluvy o užívaní poľovného revíru, teda že je opomenutým účastníkom konania. V odôvodnení ďalej uviedol, že účastníkmi správneho konania v danej veci je prenajímateľ a nájomca, účastníkom konania o súdnom prieskume samozrejme aj správny orgán.

Z obsahu administratívneho spisu krajský súd zistil, že žalobkyňa nezastupuje ani jedného z týchto účastníkov zmluvy a správny orgán nemal žiaden zákonný dôvod zasielať upovedomenie o evidencii žalobkyňi ako jednej z veľkého množstva spoluvlastníkov pozemkov v predmetnom poľovnom revíri. Takýto postup by bol podľa jeho názoru v logickom rozpore s celou úpravou konania v zmysle § 16 ods. 1 v nadväznosti na § 5 zákona č. 274/2009 Z. z. Postavenie opomenutého účastníka nebolo podľa názoru krajského súdu možné vyvodiť ani z tvrdeného nezákonného postupu spočívajúceho v tom, že správny orgán v súlade s dikciou zákona prihliadol na predloženú zmluvu o užívaní poľovného revíru, Notársku zápisnicu osvedčujúcu zvolanie a priebeh zhromaždenia vlastníkov poľovných pozemkov v dotknutom poľovnom revíri, súvisiace predložené doklady a postupom v zmysle § 16 zákona č. 274/2009 Z. z. žiadosti o evidenciu zmluvy vyhovel. Poukázal na platnú právnu úpravu v období účinnosti zákona č. 23/1962 Zb., podľa ktorej sa zmluva o postúpení výkonu práva poľovníctva uzaviera písomne na čas 10 rokov, pričom pre platnosť tejto zmluvy, jej zmenu alebo predĺženie bolo potrebné schválenie príslušného lesného úradu. Z platnej právnej úpravy (na rozdiel od ustanovenia § 16 ods. 1 zákona č. 23/1962 Zb. o poľovníctve) nevyplýva výslovná povinnosť správneho orgánu skúmať platnosť predložených zmlúv. Vzhľadom na uvedené krajský súd nepovažoval žalobkyňu za osobu oprávnenú na podanie návrhu v zmysle druhej hlavy piatej časti O.s.p., nakoľko nepreukázala, že mala byť účastníčkou správneho konania, v ktorom došlo k tvrdenému nezákonnému postupu a preto konanie postupom v zmysle § 250d ods. 3 O.s.p. zastavil.

Proti tomuto rozhodnutiu podala v zákonnej lehote žalobkyňa odvolanie, v ktorom namietala, že je aktívne legitimovaná, nakoľko sama mala byť jedným z účastníkov zmluvy o užívaní poľovného revíru, nakoľko splnomocnenec na zhromaždení nebol platne zvolený. Ďalej v odvolaní poukázala na to, že nie je zrejmé, na základe čoho krajský súd dospel k záveru, že upovedomenie o evidencii správny orgán zaslal účastníkom, keďže správny orgán evidenciu zmluvy oznámil len užívateľovi poľovného revíru. Uviedla, že zo zákona o poľovníctve je zrejmé, že správne orgánu pred zaevidovaním zmluvy vyplýva povinnosť zistiť, či bola zmluva podpísaná požadovanou väčšinou vlastníkov. Z uvedeného vyplýva, že notárska zápisnica, ktorá popisovala flagrantné porušovanie zákona od otvorenia až po uzatvorenie zhromaždenia vlastníkov je vlastne len zbytočnou náležitosťou žiadosti o evidenciu zmluvy a úlohou správneho orgánu je vlastne byť v celej veci len štatistom alebo archivárom predložených zmlúv. Žalobkyňa nesúhlasí ani s tým, že ako spoluvlastníčka nepatrného podielu pozemku nie je procesne aktívne legitimovaná, nakoľko aj všeobecná právna úprava týkajúca sa spoluvlastníckych vzťahov ustanovuje, že prehlasovaný spoluvlastník sa môže obrátiť na súd, bez ohľadu na výšku jeho spoluvlastníckeho podielu. Správny orgán nezákonne zasiahol do základných ľudských práv žalobkyne tým, že zaevidoval zmluvu a tým aktivoval jej účinky, vôbec neprihliadol na jej absolútnu neplatnosť a nakoniec účastníkovi konania (ani len údajnému splnomocnencovi) neoznámil, že zmluva bola zaevidovaná.

Žalovaný sa k podanému odvolaniu písomne nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p.) preskúmal uznesenie krajského súdu podľa § 212 ods. 1 O.s.p., prejednal odvolanie žalobcu bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 a § 250ja ods. 2 O.s.p., a dospel k záveru, že uznesenie je potrebné zrušiť podľa § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p. a podľa § 221 ods. 2 O.s.p. vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, a to pre závažné procesné pochybenie spočívajúce v nedostatočnom odôvodnení rozhodnutia.

V správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonosť postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy, ktorými sa zakladajú, menia alebo zrušujú práva alebo povinnosti fyzických alebo právnických osôb, ako aj rozhodnutí, ktorými práva a právom chránené záujmy týchto osôb môžu byť priamo dotknuté (§ 244 ods. 1, 2 O.s.p.).

Podľa § 247 ods. 1 O.s.p. podľa ustanovení tejto hlavy (t. j. druhej hlavy piatej časti) sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonosť tohto rozhodnutia a postupu.

Pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona (§ 246c ods. 1 vety prvej O.s.p.).

Podľa § 250j ods. 1 O.s.p., ak súd po preskúmaní rozhodnutia a postupu správneho orgánu v rozsahu a z dôvodov uvedených v žalobe (ďalej len „v medziach žaloby“) dospel k záveru, že rozhodnutie a postup správneho orgánu v medziach žaloby sú v súlade so zákonom, vysloví rozsudkom, že sa žaloba zamietá. V zmysle citovaného ustanovenia § 250j ods. 1 O.s.p. príslušný súd rozhodne vo veci samej tak, že žalobu zamietne, ak zistí, že rozhodnutie a postup správneho orgánu v medziach žaloby sú v súlade so zákonom. Záver o súlade postupu a rozhodnutia správneho orgánu so zákonom sa týka rozsahu a z dôvodov, pre ktoré bola žaloba podaná.

Procesnému právu účastníka konania vznášať v žalobe námietky nezákonnosti voči postupu a rozhodnutiu správneho orgánu zodpovedá povinnosť správneho súdu preskúmať rozhodnutie správneho orgánu v rozsahu žalobných námietok, o vznesených námietkach rozhodnúť a pokiaľ ich nepovažoval za dôvodné, vysvetliť a vyložiť, z akých dôvodov. Ak tak správny súd neurobí, zaťaží svoje rozhodnutie nielen vadami spočívajúcimi v porušení všeobecných procesných princípov - podraditeľných pod vadu konania v zmysle § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p. - ale súčasne postupuje aj v rozpore so zásadami vyjadrenými v druhej hlave, siedmom oddiele Ústavy SR (predovšetkým čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2) a v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane základných ľudských práv a slobôd (ďalej aj „Dohovor“; porov. II. ÚS 9/00, I. ÚS 35/01, I. ÚS 26/94, IV. ÚS 156/03).

Súčasťou práva na súdnu ochranu a na spravodlivý proces je nepochybne aj právo na riadne odôvodnenie súdneho verdiktu, ktoré je aj zárukou toho, že výkon spravodlivosti nie je arbitrárny. Je predpokladom toho, aby strany mohli účinne uplatňovať právo na opravné prostriedky. Napokon je predpokladom kontroly výkonu spravodlivosti zo strany verejnosti.

V odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé (§ 157 ods. 2 O.s.p.).

Citované zákonné ustanovenie je potrebné z hľadiska práva na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky vykladať a uplatňovať tak, že rozhodnutie súdu musí obsahovať dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené.

Súčasťou práva na riadne odôvodnenie je aj to, aby sa súd riadne vysporiadal so všetkými relevantnými námietkami účastníka konania. Nedostatočné vysporiadanie sa s námietkami účastníka konania spôsobuje nepreskúmateľnosť rozhodnutia.

Krajský súd sa dôsledne nevysporiadal s námietkami žalobkyne, že predmetnú zmluvu nepodpísali vlastníci spoločného poľovného revíru vlastníci najmenej nadpolovičnú väčšinu poľovných pozemkov z výmery poľovného revíru, a bližšie nerozvedol prečo z platnej právnej úpravy (najmä § 16 ods. 1 zákona č. 274/2009 Z.z.) nevyplýva povinnosť skúmať platnosť predložených zmlúv, t.j. v danom prípade najmä či predmetnú zmluvu podpísali vlastníci vlastníci najmenej nadpolovičnú väčšinu poľovných pozemkov.

Krajský súd ponechal bez povšimnutia, že žalobkyňa odvodzovala aktívnu legitimáciu na podanie žaloby tým, že napadnutým rozhodnutím žalovaného bude jej vlastnícke právo, ako aj právom chránené záujmy (predovšetkým záujem na tom, ktorému subjektu bude zverené užívanie poľovného revíru) priamo dotknuté.

Napokon krajský súd ponechal bez povšimnutia aj ostatné námietky žalobkyne uvedené na strane 19 v spisovom materiáli krajského súdu.

Pokiaľ teda v posudzovanej veci krajský súd nepreskúmal komplexne žalobkyne námietky, podľa názoru odvolacieho súdu postupoval nedôsledne, čím postihol napadnuté uznesenie znakom nepreskúmateľnosti odvolacím súdom, pričom uvedeným postupom bolo porušené právo žalobcu na spravodlivý a riadny súdny proces, právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde, ako aj zásada spravodlivého procesu podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd. Ústavný súd SR už vyslovil, že „súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu“ (IV. ÚS 115/03).

V správnom súdnictve je súd viazaný žalobou vymedzeným rozsahom a dôvodmi preskúmania zákonnosti napadnutého rozhodnutia, čomu zodpovedá povinnosť súdu rozhodnúť o všetkých bodoch

žaloby a v odôvodnení sa s nimi vysporiadať.

Najvyšší súd poukazuje na to, že krajský súd odôvodnenie výroku napadnutého uznesenia založil iba na formálnom opise žaloby, citovaní jednotlivých zákonných ustanovení - paragrafových znení - na vec sa vzťahujúcich právnych predpisov, pričom vlastnému právnemu odôvodneniu svojich záverov v napadnutom uznesení venoval pozornosť v minimálnom rozsahu, čím taktiež postihol napadnuté uznesenie deficitom nepreskúmateľnosti odvolacím súdom.

Na tomto mieste považuje odvolací súd za potrebné uviesť, že napadnuté uznesenie postráda dostatočne argumentačne zrozumiteľný výklad právneho posúdenia skutkového stavu podľa príslušných zákonných ustanovení.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto musel napadnuté uznesenie podľa § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p. v spojení s § 250ja ods. 3 veta druhá O.s.p. zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie (§ 221 ods. 2 O.s.p.), a to bez toho, aby sa zaoberal hmotnoprávnou stránkou odvolania.

V ďalšom konaní bude povinnosťou prvostupňového súdu prejednať vec v medziach podanej žaloby, dôsledne sa vysporiadať so všetkými námietkami žalobkyne, vrátane odvolacích námietok, znovu o nej rozhodnúť a svoje rozhodnutie aj riadne a presvedčivo odôvodniť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky v konaní podľa druhej hlavy piatej časti OSP postupoval podľa ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, ktorý bol zrušený zákonom č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (§ 473), ktorý nadobudol účinnosť dňa 1. júla 2016.

Dňom 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok, ktorý v § 492 ods. 2 ustanovil, že odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

V súlade s vyššie uvedenými prechodnými ustanoveniami odvolací súd v predmetnej veci postupoval podľa doterajšieho predpisu, Občianskeho súdneho poriadku

V novom rozhodnutí súd prvého stupňa rozhodne o náhrade trov konania, vrátane trov odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvej O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky jednohlasne (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.